

การพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร
The development of hybrid orchid *Habenaria* species

นายมนิต สารุณา^{๑/} นายชำนาญ กสิบาล^{๑/} อำนวย อรรถลั้งรอง^{๒/}

บทคัดย่อ

การพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ลูกผสมที่แปลกแตกต่างจากลักษณะเดิมจาก หรือได้สายพันธุ์ใหม่ที่มีสีสันสวยงาม เลี้ยงง่าย ออกดอกถี่ ออกตก เป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อพัฒนาไปสู่เชิงการค้า ได้เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖ ทำการรวบรวมพ่อแม่พันธุ์ที่ลักษณะดี พอร์มดอกสมบูรณ์ และสีสันสวยงาม กล้วยไม้ลิ้นมังกรที่นำมาผสมประกอบด้วย ลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ชมพูดอกเล็ก สีเหลือง สีส้ม และสีแดง โดยปี ๒๕๕๔ ได้ผสมกล้วยไม้พ่อแม่พันธุ์ลิ้นมังกรที่คัดเลือก ได้ฝักที่สมบูรณ์ จำนวน ๑๐๖ คู่ผสม แต่เพาะงอกเพียง ๓๕ คู่ผสม เมื่อได้ต้นลูกที่ได้จากการส่งฝักไปเพาะเมล็ด จึงอนุบาลลูกผสมที่ได้ในตะกร้า และย้ายปลูกลงกระถาง เพื่อคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดี มีความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ บันทึกข้อมูลลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี ๕๔ ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก ซึ่งออกดอกในปี ๒๕๕๖ พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง ๑-๒ ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่ และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีลูกผสมที่ได้มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ผสม การแทงช่อดอกจะเริ่มแทงช่อออกทางปลายยอด เมื่อมีใบแก่ ๕-๖ ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุก แล้วจึงค่อยๆ ยืดขยาย เมื่อดอกมีขนาดโตขึ้น ลิ้นมังกรเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก หัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม ปี ๒๕๕๕ คัดเลือกและผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรได้ ๗๓ คู่ผสม และได้รับลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี ๒๕๕๕ แล้วจำนวน ๘ เบอร์ ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ และ ปี ๒๕๕๖ ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่คัดได้ในปี ๕๔-๕๕ คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ลิ้นมังกรสีต่างๆ ผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรได้ทั้งหมด ๑๕๘ คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสม ตัดฝักลิ้นมังกรที่ผสมแล้วอายุฝักได้ ๔๐-๔๕ วัน ไปเพาะในสภาพปลอดเชื้อ ได้จำนวน ๘๐ คู่ผสม

^{๑/} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม

^{๒/} สถาบันวิจัยพืชสวน

คำนำ

กล้วยไม้ดินเป็นกล้วยไม้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นไม้กระถางในเชิงพาณิชย์ นักปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้หันมาสนใจที่จะพัฒนากล้วยไม้ดิน เพื่อเพิ่มความหลากหลายและรูปแบบของสินค้าออกสู่ตลาดโลก เช่น การพัฒนากล้วยไม้รองเท้านารี และฟาแลนนอบซิสไนต์หัววัน การพัฒนากล้วยไม้โนบีเล่ (เค้ากิว) ในญี่ปุ่น ซึ่งในอดีตกล้วยไม้ดินในประเทศไทยมีการส่งออกหัวพันธุ์จำนวนมาก เช่น ปี ๒๕๓๕ มีการส่งออกหัวพันธุ์กล้วยไม้ดินสกุลต่าง ๆ ได้แก่สกุลลิ้นมังกร (*Habenaria*) มากถึง ๖๖,๖๐๔ หัว สกุลเอื้องน้ำตัน (*Calanthe*) จำนวน ๑๗,๒๕๕ หัว เอื้องพร้าว (*Phaius*) จำนวน ๒,๐๙๓ หัว สกุลว่านอึ้ง (*Eulophia*) จำนวน ๑,๒๔๖ หัว และสกุลพิสมร (*Spathoglottis*) จำนวน ๒,๖๓๔ หัว การส่งออกกล้วยไม้ดินในช่วงหลังมีปริมาณลดลง อาจเกิดจากไม่มีการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้ดินอย่างจริงจัง ประกอบกับหัวพันธุ์กล้วยไม้ทั้งหมดที่ส่งออกได้จากการเก็บรวบรวมในธรรมชาติ ซึ่งทำให้หัวพันธุ์ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๔๗ เริ่มมีการส่งออกในกล้วยไม้ดินอีกครั้ง แต่ก็ยังไม่มาก อาจเกิดจากไม่มีเทคโนโลยีการขยายพันธุ์ การปลูกและดูแลรักษากล้วยไม้ในเชิงพาณิชย์เลย เนื่องจากกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร มีข้อมูลการวิจัยน้อยมาก

กล้วยไม้ดินลิ้นมังกร (*Habenaria erichmichaelii* Christenson) หรือสังหิน ปัดแดง จัดอยู่ในวงศ์ Orchidaceae พบได้ในภาคอีสานและภาคใต้ของประเทศไทย ดอกบานในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ลักษณะดอก มีกลีบเลี้ยงด้านบน และด้านล่าง มีขนาดเล็กและมีสีเขียว กลีบดอกมีสีชมพูอ่อนหรือแดงอ่อน ในขณะที่ปาก มีรอยหยักแบ่งเป็น ๔ แฉก ขนาดยาวประมาณ ๓ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร มีสีชมพูอ่อน และชมพูเข้ม (Vaddhanaphuti, ๑๙๙๗) อดิษฐ์ (๒๕๔๙) รายงานว่า ลิ้นมังกร เป็นไม้ล้มลุกหลายฤดูมีหัวอยู่ใต้ดิน หลังจากมีดอกออกผลแล้วส่วนเหนือดินเหี่ยวแห้งตายไป คงยังเหลือส่วนหัวใต้ดิน สำหรับสกุลกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร (*Habenaria* Willd.) จัดเป็นกล้วยไม้ดิน โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ การมีเกสรตัวผู้ (Anther) ๑ ชูดอยู่ด้านหน้าหรือตรงปลายของเส้าเกสร (Column) ละอองเกสรตัวผู้รวมตัวอยู่เป็นกลุ่มก้อนเรียกว่า Pollinia จำนวน ๒ - ๘ ก้อน ซึ่งมีลักษณะที่ใช้จำแนกคือ มีลำต้นอวบน้ำและจะแห้งเหี่ยวไปเมื่ออยู่ในระยะพักตัวมีหัว (Tuber) โดยไม่มี Rhizome หรือลำต้นเทียม (Pseudobulb) เส้าเกสรมีลักษณะสั้นและหนา มีช่องเกสรตัวผู้ (Thecae) ที่แยกกันอยู่ ๒ ข้างทางด้านหน้าของเส้าเกสรและเกสรตัวผู้ Pollinia มีลักษณะเป็น Sectile คือ Pollinia เป็นก้อนเล็ก ๆ จำนวนมากเชื่อมติดด้วยเส้นบาง ๆ ที่ยึดหยุ่นได้ (Hu, ๑๙๗๗) กล้วยไม้ลิ้นมังกร (*Habenaria rhodocheila* Hance) ลำต้นเป็นหัวรูปขอบขนาน ใบรูปแถบจนถึงรูปแถบแกมรูปใบหอก ขนาด ๒x๑๐ ซม. ปลายใบแหลมจนถึงเรียวแหลม แต่ละช่อมีดอกน้อย ดอกขนาด ๐.๘ ซม. กลีบเลี้ยงบนรูปรีและเป็นอุ้งคล้ายหมวก กลีบเลี้ยงคู่ข้างรูปขอบขนาน เมื่อบานเต็มที่บิดม้วนไปด้านหลัง กลีบดอกเชื่อมกับกลีบเลี้ยงบน ทั้งห้ากลีบมีสีเขียว ปลายกลีบมน กลีบปากสีแดง สีชมพู เหลืองจนถึงสีส้ม กลีบเป็น ๓ แฉก แฉกข้างรูปทรงกลม แฉกกลางเว้าลึกจนเป็น ๒ แฉกย่อย (สลิล, ๒๕๕๐) กล้วยไม้ดินที่มีความหลากหลายชนิดรองลงมาจากกล้วยไม้อิงอาศัย สกุลที่มีความหลากหลายมากที่สุดคือสกุลนางอ้ว (*Habenaria*) พบทั้งสิ้นกว่า ๓๗ ชนิด รองลงมาเป็นสกุลแห้วหมูป่า (*Crepidium*) พบประมาณ ๑๙

ชนิด อันดับ ๓ เป็นสกุลเอื้องน้ำตัน (*Calanthe*) พบประมาณ ๑๖ ชนิด ส่วนสกุลที่พบสมาชิกน้อยที่สุด มีหลายสกุล เช่น สกุลเอื้องนางแมว (*Disperis*) เอื้องคีรีวง (*Didymoplexiopsis*) กล้วยปลวก (*Epipogium*) เอื้องผักปราบ (*Herpysma*) เป็นต้น พบเพียงสกุลละ ๑ ชนิด (สลิล, ๒๕๕๐) ในสภาพธรรมชาติถึงแม้เมล็ดกล้วยไม้มีจำนวนมาก แต่มีโอกาสงอกเจริญเป็นต้นใหม่ได้ไม่มากนัก เมล็ดกล้วยไม้ต้องมีโอกาสงอกในที่ที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม และมีราไมคอร์ไรซาอยู่ด้วยเมล็ดจึงงอก และเจริญเติบโตได้ราไมคอร์ไรซามีเส้นใยที่สามารถเจริญเข้าไปในเมล็ด โดยที่ราและเมล็ด หรือต้นอ่อนของต้นกล้วยไม้อยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (อบฉันท, ๒๕๔๙) กล้วยไม้ทุกชนิดต้องผ่านขั้นตอนในระยะต้นอ่อนที่ไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้ ต้องอาศัยคาร์โบไฮเดรตที่ได้รับจากภายนอก ซึ่งในธรรมชาติได้จากการที่เชื้อราไมคอร์ไรซาช่วยย่อยวัสดุอินทรีย์ และบางครั้งยังช่วยดูดแร่ธาตุให้แก่พืชได้ด้วย (สมจิตร, ๒๕๔๙)

การผสมเกสรในกล้วยไม้มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตพันธุ์ลูกผสมที่แปลกใหม่ เป็นวิธีการขยายพันธุ์โดยอาศัยเพศที่นักผสมพันธุ์กล้วยไม้สามารถทำได้ง่าย เพียงแต่ผู้ผสมพันธุ์มีพื้นฐานความรู้ทางด้านพันธุศาสตร์เล็กน้อย เพื่อรู้ว่าควรนำกล้วยไม้ชนิดใดมาผสมกัน และสามารถมาผสมติดฝักได้ไม่หลุดร่วง มีเมล็ดที่สมบูรณ์พร้อมจะงอกเป็นต้นใหม่ได้ เมื่อนำไปเพาะเมล็ดในสูตรอาหารวิทยาศาสตร์ (ครรชิต ธรรมศิริ ๒๕๔๗, น. ๗๖ ; นฤมล กฤษณชาติ ๒๕๔๘, น. ๑๒๓-๑๖๙) อย่างไรก็ตาม ก่อนการผสมควรวางแผนเป้าหมายของลูกผสมที่จะได้ว่าควรมีลักษณะอย่างไร หรืออาจมีการคัดเลือกพันธุ์หลังจากเพาะเลี้ยงจนกระทั่งเจริญเติบโตและผลผลิตปรากฏลักษณะให้เห็น โดยลูกผสมที่ได้จะต้องมีโครงสร้างดอกที่มีสีสวยงาม เลี้ยงง่าย ออกดอกถี่ ดอกดก และบานทน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีสำหรับกล้วยไม้ตัดดอกที่มีคุณภาพต่อไป ส่วนประกอบต่างๆ ของดอกกล้วยไม้ที่มีความสำคัญในการผสมพันธุ์คือ เกสรตัวผู้และยอดเกสรตัวเมีย ซึ่งอยู่บริเวณปลายเส้าเกสรตัวเมียจะต้องมีความสะอาด มีสีสดใส ดอกมีความสมบูรณ์พร้อมจะรับการผสมพันธุ์ทั้งเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย การผสมเกสรจะปฏิบัติในเวลาเช้าที่สภาพอากาศมีความชุ่มชื้นอุณหภูมิไม่ร้อน การผสมเกสรกล้วยไม้โดยต้นที่ใช้เป็นแม่พันธุ์หรือต้นที่ต้องการจะให้ถือฝัก จำเป็นต้องแกะเกสรตัวผู้ของดอกที่ต้องการทำการผสมเกสรและให้ถือฝักออกเสียก่อนทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการผสมตัวเองขึ้นได้ และเราจะแกะเอาเกสรตัวผู้จากดอกของอีต้นหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นพ่อพันธุ์มาทำการผสมเกสร จัดเป็นงานที่ละเอียดอ่อนโดยเฉพาะกล้วยไม้บางประเภท (Alec M. Pridgeon ๑๙๙๒, น. ๘ ; Pridgeon A ๑๙๙๔, น. ๑๕)

วิธีดำเนินการ

๑. วัสดุอุปกรณ์

- ๑.๑ วัสดุการเกษตร เช่น หัวพันธุ์ลินมังกร พีสมอส สเปกกรั่มมอส ปุ๋ยคอก หินคัด ปุ๋ยละลายช้า ๓ สูตร โฟม
- ๑.๒ สารเคมีต่างๆ เช่น สารป้องกันกำจัดโรค แมลง
- ๑.๓ อุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น กรรไกร ถังพ่นสารเคมี แท็ค ลวดมัดช่อดอก
- ๑.๔ วัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก เวอร์เนีย ไม้บรรทัด

๑.๕ วัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ ดินสอ ปากกาเขียนครุภัณฑ์ สมุดบันทึก ยางลบ พิวเจอร์บอร์ด

๑.๖ กล้องบันทึกภาพพร้อมอุปกรณ์

๒. วิธีปฏิบัติการทดลอง

๒.๑ สร้างลูกผสมสำหรับการทดลองวางแผนการผสมพันธุ์แบบพบก้นหมด (diallel cross design) โดยผสมพันธุ์พ่อแม่กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรที่ผ่านการคัดเลือกระหว่างปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓ จำนวน ๘ สายต้น (ต้นคัดเลือกปี ๔๙-๕๓) และต้นที่คัดเลือกระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

๒.๒ เพาะเลี้ยงฝักกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรในสภาพปลอดเชื้อ เมื่อได้ต้นอ่อนที่ได้จากการเพาะเมล็ดแล้วนำมาอนุบาลในตระกร้า และย้ายปลูกลงในกระถาง เพื่อคัดเลือกต้นลูกผสมที่ได้ลักษณะที่ดี มีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้

๓. การบันทึกข้อมูล

๓.๑ ประเมินความสม่ำเสมอของลูกผสม

๓.๒ ลักษณะประจำพันธุ์ของพ่อแม่และลูกผสมต่างๆ

๓.๓ การเจริญเติบโต การออกดอก คุณภาพของดอก

๓.๔ การระบาดของศัตรูพืช

วันเวลาและสถานที่

ระยะเวลา เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๕๓ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๕๖ รวม ๓ ปี

สถานที่ดำเนินการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม

ผลการทดลองและวิจารณ์

ปี ๒๕๕๔ คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลิ้นมังกรที่คัดเลือกลักษณะดี สีสันสวยงาม มาผสมแล้วดูแลรักษาฝักที่ได้รับการผสมเมื่ออายุฝักได้ ๓๕-๔๕ วัน จึงตัดฝักลิ้นมังกรที่ได้รับการผสม ส่งไปเพาะในสภาพปลอดเชื้อในห้องปฏิบัติการ โดยปี ๒๕๕๔ ทำการผสมได้ จำนวน ๑๐๖ คู่ผสม แต่เพาะออกเพียง ๓๕ คู่ผสม เมื่อได้ต้นลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ด มาอนุบาลไว้ในตระกร้า และย้ายปลูกลูกผสมที่อนุบาลลงกระถาง เพื่อคัดเลือกลูกผสมลิ้นมังกร ที่มีลักษณะต่างจากพ่อแม่ และมีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ พบว่า มีการเจริญเติบโต และการแทงช่อดอก จะเริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ ๕-๖ ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุกแล้วจึงค่อยๆ ยึดขึ้นเมื่อดอกมีขนาดโต โดยลิ้นมังกรจะเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก ซึ่งหัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม วัสดุปลูกที่ใช้คือ พีทมอส ๑ ส่วน : หินคัดน้ำ ๑ ส่วน ร่องกันกระถางด้วยโฟมทักเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วจึงนำวัสดุปลูกลงในกระถาง โดยปลูกลูกจำนวน ๒-๓ ต้น/กระถาง บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี ๕๔ ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก ซึ่งออกดอกในปี ๒๕๕๖ พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง ๑-๒ ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีของดอก มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ทำการผสม

คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี ๒๕๕๔ ดังนี้

- ๑) NP๐๑๒_Y x NP๐๓๑_PB   ๒) NP๐๒๒_Y x NP๐๑๓_PB   ๓) NP๐๑๓_PB x NP๐๐๕_PB
 ๔) NP๐๑๓_PB x NP๐๐๙_PB   ๕) NP๐๖_Y x NP๐๑๙_PB   ๖) NP๐๓๑_PB x NP๐๐๙_PB
 ๗) NP๐๐๗_PB x NP๐๐๓_Y   ๘) NP๐๐๓_Y x NP๐๐๗_PB
 ๙) NP๐๑๕_PB x NP๐๑๒_Y   ๑๐) NP๐๐๖_PB x NP๐๒๒_Y   ๑๑) NP๐๒๓_Y x NP๐๐๗_PB
 ๑๒) NP๐๐๒_PS x NP๐๒๑_Y   ๑๓) NP๐๒๑_Y x NP๐๐๖_PS
 ๑๔) NP๐๐๗_PS x NP๐๒๐_Y   ๑๕) NP๐๑๙_PB x NP๐๐๗_Y   ๑๖) NP๐๑๙_PB x NP๐๖_Y
 ๑๗) NP๐๕๑_PB x NP๐๐๔_Y   ๑๘) NP๐๑๓_PB x NP๐๐๙_PB
 ๑๙) NP๐๑๙_Y x NP๐๑๘_PB   ๒๐) NP๐๑๙_Y x NP๐๑๙_PB

ลักษณะบางสายต้นของต้นของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรในปี ๒๕๕๔

 <p>NP๐๑๕_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบปากชิตปลายตัด ฟอรัมดอกกลม กลีบบนสีเขียว ขนาด ดอก ๑.๘x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๒๐ ดอก ความยาวช่อดอก ๒๓ ซม. ทรง พุ่ม ๒๘.๗ ซม. ขนาดใบ ๒.๖x ๑.๖ ซม.</p>	 <p>P๐๑๙_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปากห่างปลาย ตัด ฟอรัมดอกกลม กลีบบนสีเขียว ขนาดดอก ๒x ๒.๔ ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ ๑๒ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๘ ซม. ทรงพุ่ม ๒๕.๔ ซม. ขนาดใบ ๒.๓x ๑.๙ ซม.</p>	 <p>NP๐๐๔_Y ดอกมีสีเหลือง กลีบปากห่างปลาย ตัด ฟอรัมดอกทรงสอบ กลีบบนสี เหลือง ขนาดดอก ๒.๒ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๖ ดอก ความยาว ช่อดอก ๘ ซม. ทรงพุ่ม ๑๙ ซม. ขนาดใบ ๑.๕x ๙.๕ ซม.</p>
 <p>NP๐๖_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากค่อนข้าง ชิต ปลายมน ฟอรัมดอกกลม กลีบบน สีเขียว ขนาดดอก ๒x ๒.๓ ซม.</p>	 <p>NP๐๐๖_R ดอกมีสีแดง กลีบปากห่าง ปลายกลม ฟอรัมดอกกลม กลีบบนสีแดง ขนาดดอก ๒.๕x ๒.๕ ซม. จำนวน</p>	 <p>NP๐๐๒_R ดอกมีสีแดง กลีบปากห่าง ปลาย กลม ฟอรัมดอกกลม กลีบบนสี แดง ขนาดดอก ๒.๕x ๒.๔ ซม.</p>

จำนวนดอกต่อช่อ ๖ ดอก ความยาวช่อดอก ๕.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๑๘ ซม. ขน ำ ด ใ บ ๑.๒x ๑๑.๕ ซม.	ดอกต่อช่อ ๔ ดอก ความยาวช่อดอก ๖ ซม. ทรงพุ่ม ๑๕ ซม. ขนาดใบ ๑x ๙ ซม.	จำนวนดอกต่อช่อ ๗ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๑ ซม. ทรงพุ่ม ๒๕.๕ ซม. ขนาดใบ ๑.๒x ๑๐ ซม.
--	--	---

ลักษณะลูกผสมที่เกิดจากต้นพ่อแม่พันธุ์ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งออกดอกในปี ๒๕๕๖

NP๐๑๕_PBXNP๐๑๙_PB

NP๐๐๔_YxNP๐๐๖_R

NP๐๑๙_PBXNP๐๖_Y

NP๐๐๒_RxNP๐๕๑_P

ส่วนในปี ๒๕๕๕ คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลีนมังกรเพิ่มเติม และทำการผสมกล้วยไม้ลีนมังกรได้ ๗๓ คู่ผสม เมื่ออายุฝักได้ ๓๕-๔๕ วัน จึงตัดฝักส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ขณะนี้ได้รับลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี ๒๕๕๕ แล้วจำนวน ๘ เบอร์ ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี ๒๕๕๕ ดังนี้

๑. NP๐๔๑_PB X NP๐๓๓_PB
๒. NP๐๑๕_PS X NP๐๒๕_Y
๓. NP๐๐๗_PB X NP๐๑๗_PS
๔. NP๐๒๑_PB X NP๐๒๕_Y
๕. NP๐๑๙_PB X NP๐๐๕_PB
๖. NP๐๔๑_PB X NP๐๒๗_Y
๗. NP๐๔๐_PB X NP๐๒๕_Y
๘. NP๐๑๕_PS X NP๐๒๙_PB
๙. NP๐๔๗_PB X NP๐๔๓_Y
๑๐. NP๐๔๗_PB X NP๐๔๑_Y
๑๑. NP๐๔๗_PB X NP๐๒๘_Y
๑๒. NP๐๓๒_Y X NP๐๓๙_PB

๑๓. NP๐๒๙_PB X NP๐๓๕_Y   ๑๔. NP๐๔๐_PB X NP๐๑๕_PS   ๑๕. NP๐๒๔_PB X NP๐๑๗_PS
 ๑๖. NP๐๒๙_PB X NP๐๑๗_PS   ๑๗. NP๐๔๐_PB X NP๐๒๕_Y   ๑๘. NP๐๔๐_PB X NP๐๑๕_PS
 ๑๙. NP๐๑๘_PB x NP๐๓๖_Y   ๒๐. NP๐๔๗_PB X NP๐๐๕_PB

ลักษณะบางสายต้นของแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรในปี ๒๕๕๕

 <p>NP๐๔๑_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปาก ชิดปลายตัดแหลมขนาด ดอก ๒.๒x ๒.๗ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๑ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๕.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๒๗.๕ ซม. ขนาดใบ ๓ x ๑๙ ซม.</p>	 <p>NP๐๓๓_PB ดอกมีสีชมพู กลีบปากชิด ปลายตัดมนขนาดดอก ๒.๕x ๓.๕ ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ ๑๙ ดอก ความยาว ช่อดอก ๒๒.๓ ซม. ทรงพุ่ม ๓๖.๕ ซม. ขนาดใบ ๓.๕ x ๒๐ ซม.</p>	 <p>NP๐๐๗_PB ดอกมีสีชมพู กลีบปากชิด ปลายตัดขนาดดอก ๑.๕ x ๒.๖ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๘ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๘ ซม. ทรงพุ่ม ๒๓ ซม. ขนาดใบ ๓ x ๑๙ ซม.</p>	 <p>NP๐๒๑_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบปาก ชิดปลายมนขนาดดอก ๒ x ๒.๒ ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ ๙ ดอก ความยาวช่อ ดอก ๑๒ ซม. ทรงพุ่ม ๒๗ ซม. ขนาดใบ ๓.๒ x ๑๘.๗ ซม.</p>
 <p>NP๐๔๐_PB ดอกมีสีชมพู กลีบชิดปลาย แหลม ขนาดดอก ๑.๘x ๓ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๑ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๖ ซม. ทรงพุ่ม ๓๕.๕ ซม. ขนาดใบ ๓.๗x ๑๙ ซม.</p>	 <p>NP๐๑๓_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบชิด ปลายตัดขนาดดอก ๒.๒ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๘ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๕ ซม. ทรงพุ่ม ๒๕ ซม. ขนาดใบ ๒.๒ x ๑๔.๕ ซม.</p>	 <p>NP๐๓๕_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบชิด ปลายมนขนาดดอก ๒ x ๒.๖ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๔ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๗.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๓๐ ซม. ขนาดใบ ๒.๖ x ๑๗ ซม.</p>	 <p>NP๐๔๗_PB ดอกมีสีชมพูเข้ม กลีบชิด ปลายตัด ขนาดดอก ๑.๕ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ ๑๓ ดอก ความยาวช่อ ดอก ๑๘ ซม. ทรงพุ่ม ๓๐ ซม. ขนาดใบ ๒.๕ x ๑๘ ซม.</p>
 <p>NP๐๑๕_PS ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบปาก ชิดปลายตัด ขนาดดอก</p>	 <p>NP๐๑๙_PS ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบ ปากห่างปลายตัด ขนาด</p>	 <p>NP๐๒๕_Y ดอกมีสีเหลืองเข้ม กลีบ ปากชิดปลายมน ขนาดดอก</p>	 <p>NP๐๒๗_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบ ปากห่างปลายมน ขนาด</p>

<p>๑.๖ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ ๙ ดอก ความยาวช่อ ด อ ก ๒๒ ซม. ทรงพุ่ม ๒๕ ซม. ขนาดใบ ๒.๓ x ๑๔.๕ ซม.</p>	<p>ดอก ๑.๘ x ๒.๓ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๒ ดอก ความยาวช่อดอก ๒๔ ซม. ทรงพุ่ม ๓๐ ซม. ขนาดใบ ๒.๒ x ๑๖.๘ ซม.</p>	<p>๓ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ ๖ ดอก ความยาวช่อ ดอก ๘.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๑๗ ซม. ขนาดใบ ๑.๕ x ๑๐ ซม.</p>	<p>ดอก ๒.๘ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๗ ดอก ความยาวช่อดอก ๘ ซม. ทรงพุ่ม ๑๖ ซม. ขนาดใบ ๑.๕ x ๑๓ ซม.</p>
<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">NP๐๓๓_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองเข้ม กลีบปากห่างปลาย ตัด ขนาดดอก ๒.๒ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๓ ดอก ความยาว ช่อดอก ๕.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๑๖.๔ ซม. ขนาดใบ ๑.๕ x ๑๐.๓ ซม.</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">NP๐๓_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิดปลายมน ขนาดดอก ๒ x ๒ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๔ ดอก ความยาวช่อดอก ๘.๒ ซม. ทรง พุ่ม ๑๖.๔ ซม. ขนาดใบ ๑.๒ x ๑๑.๘ ซม.</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">NP๐๒๔_Y</p> <p>ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากห่างปลาย ตัด ขนาดดอก ๒.๔ x ๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๑๓ ดอก ความยาว ช่อดอก ๘.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๑๗ ซม. ขนาดใบ ๑.๕ x ๑๐ ซม.</p>	

ลักษณะลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝักปี ๒๕๕๕

NP๐๓๐_Y X NP๐๒๐_PS

NP๐๓๔_Y X NP๐๔๙_PB

NP๐๒๔_PB X NP๐๓๑_Y

ปี ๒๕๕๖ ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่ตัดได้ในปี ๕๔-๕๕ และคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลีนมังกร
เพิ่มเติม และผสมกล้วยไม้ลีนมังกรที่ตัดได้ทั้งหมด ๑๕๘ คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสม เมื่ออายุฝักได้ ๓๕-
๔๕ วัน จึงตัดฝักส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อในห้องปฏิบัติการ โดยได้ฝักกล้วยไม้ลีนมังกรที่ได้รับ
การผสมในสภาพฝักสมบูรณ์ส่งไปเพาะเมล็ด จำนวน ๘๐ คู่ผสม ทั้งนี้ฝักที่ส่งไปเพาะเมล็ด พบว่า บางฝัก
เมล็ดยังอ่อนอยู่ บางฝักไม่มีเมล็ด ส่งผลให้การงอกของลีนมังกรมีจำนวนน้อยคู่ผสม การตัดฝักกล้วยไม้
สกุลลีนมังกรจะต้องคำนึงถึงอายุฝัก สีของฝัก และสภาพอากาศในช่วงนั้นด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เมล็ดในฝัก
มีความสมบูรณ์ทำให้ อัตราการงอกของเมล็ดมีอัตราที่สูงด้วย

คู่ผสมข้ามพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลีนมังกรคู่ต่างๆ ได้คู่ผสมในปี ๒๕๕๖ ดังนี้

๑. NP๐๖๙_PB X NP๐๔๖_Y
NP๐๒๔_O
NP๐๕๓_Y   ๖. NP๐๔๕_Y X NP๐๖๘_PB
๘. NP๐๖๐_PB X NP๐๔๖_Y   ๕. NP๐๗๗_PB X
๗. NP๐๔๗_Y X NP๐๒๗_O
๘. NP๐๔๖_Y X NP๐๖๘_PB   ๙. NP๐๔๘_Y X NP๐๗๑_PB   ๑๐. NP๐๖๕_Y X
NP๐๒๕_O   ๑๑. NP๐๕๐_Y X NP๐๕๗_PB   ๑๒. NP๐๕๙_Y X NP๐๑๐_R   ๑๓.
NP๐๒๗_O X NP๐๔๗_Y   ๑๔. NP๐๒๔_O X NP๐๖๐_Y   ๑๕. NP๐๓๖_O X NP๐๖๐_Y
๑๖. NP๐๘_R X NP๐๒๙_O   ๑๗. NP๐๑๓_R X NP๐๓๑_O   ๑๘. NP๐๑๓_R X
NP๐๒๕_O   ๑๙. NP๐๑๒_R X NP๐๓๗_O   ๒๐. NP๐๙_R X NP๐๗๐_Y

ลักษณะบางสายต้นของต้นของแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรในปี ๒๕๕๖

 <p>NP๐๖๙_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบชิต ปลายมนฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีเขียวยอ่อน ขนาด ดอก ๒.๒x๒.๓ ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ ๕ ดอก ความ ยาวช่อดอก ๑๓ ซม.ทรงพุ่ม ๒๒.๑ ซม. ขนาดใบ ๒.๒x๑.๙ ซม.</p>	 <p>NP๐๗๑_PB ดอกมีสีชมพูอ่อน กลีบชิต ปลายแหลม ฟอร์มดอกทรง รี กลีบบนสีน้ำตาล ขนาด ดอก ๒x๒.๓ ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ ๔ ดอก ความ ยาวช่อดอก ๑๐ ซม.ทรงพุ่ม ๑๖.๕ ซม. ขนาดใบ ๒.๔x๑.๔ ซม.</p>	 <p>NP๐๔๗_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิต ปลายตัดฟอร์มดอกกลมใหญ่ กลีบบนสีเหลือง ขนาดดอก ๒x๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อช่อ ๒ ดอก ความยาวช่อดอก ๔ ซม. ทรงพุ่ม ๑๗ ซม. ขนาดใบ ๑.๓x๑.๑ ซม.</p>	 <p>NP๐๔๖_Y ดอกมีสีเหลืองสด กลีบปากชิต ปลายแหลม ฟอร์มดอกทรง สอบ กลีบบนสีเหลือง ขนาด ดอก ๒x๒.๕ ซม. จำนวนดอก ต่อช่อ ๓ ดอก ความยาวช่อ ดอก ๓.๕ ซม.ทรงพุ่ม ๑๗.๕ ซม. ขนาดใบ ๑.๓x๑.๙ ซม.</p>
 <p>NP๐๒๕_O ดอกมีสีส้มสด กลีบปากห่าง ปลายมนกลม ฟอร์มดอกกลม กลีบบนสีส้มขนาดดอก ๒.๑x๒.๕ ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ ๕ ดอก ความยาวช่อดอก ๙.๕ ซม. ทรงพุ่ม ๑๙.๕ ซม. ขนาดใบ ๑.๙x๑.๒ ซม.</p>	 <p>NP๐๒๔_O ดอกมีสีส้มสด กลีบปากห่าง ปลายตัด ฟอร์มดอกทรงสอบ กลีบบนสีส้ม ขนาดดอก ๒x๒.๔ ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ ๑๐ ดอก ความยาวช่อดอก ๑๐ ซม. ทรงพุ่ม ๑๗ ซม. ขนาดใบ ๒.๖x๑.๐ ซม.</p>	 <p>NP๐๑๒_R ดอกมีสีแดง กลีบปากชิต ปลาย มน ฟอร์มดอกทรง สี่เหลี่ยม กลีบบนสีเขียวย ขนาดดอก ๒.๕x๓ ซม. จำนวน ดอกต่อช่อ ๖ ดอก ความยาว ช่อดอก ๘ ซม. ทรงพุ่ม ๒๐ ซม. ขนาดใบ ๑.๖x๒.๑ ซม.</p>	 <p>NP๐๑๓_R ดอกมีสีแดงสด กลีบปากชิต ปลายมนฟอร์มดอกกลม กลีบ บนสีเขียวย ขนาดดอก ๒.๒x๓ ซม. จำนวนดอกต่อ ช่อ ๗ ดอก ความยาวช่อดอก ๗ ซม. ทรงพุ่ม ๑๕.๕ ซม. ขนาดใบ ๑.๓x๑.๕ ซม.</p>

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาลูกผสมกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร ระหว่าง ๒๕๕๔-๒๕๕๖ ได้คู่ผสมทั้งหมด จำนวน ๓๓๗ คู่ผสม แต่เพาะงอกเป็นต้นอ่อนในขณะนี้จำนวน ๔๓ คู่ผสม ที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลใน ห้องปฏิบัติการ โดย ปี ๒๕๕๔ ผสมกล้วยไม้ลิ้นมังกรลูกผสมได้จำนวน ๑๐๖ คู่ผสม ดูแลรักษาฝึกที่

ได้รับการผสมจนอายุฝักได้ ๓๕-๔๕ วัน จึงตัดฝักที่สภาพสมบูรณ์ไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ที่ห้องปฏิบัติการ แต่เพาะงอกเพียง ๓๕ คู่ผสม เมื่อได้รับต้นอ่อนที่ได้จากการเพาะเมล็ด จึงนำต้นอ่อนมาอนุบาลไว้ในตะกร้า และย้ายปลูกลงกระถาง วัสดุปลูกที่ใช้ในการปลูกคือ พีทมอส และหินคัต อัตรา ๑:๑ รองกันกระถางด้วยโฟมหักเป็นชิ้นเล็กๆ จากนั้นจึงคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดี มีความสม่ำเสมอทางสายพันธุ์ บันทึกข้อมูลลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดจากฝักปี ๕๔ ด้านการเจริญเติบโต ลักษณะดอก สีดอก และลักษณะที่แตกต่างกันของแต่ละเบอร์ ซึ่งออกดอกในปี ๒๕๕๖ พบว่า จำนวนดอกต่อช่ออยู่ระหว่าง ๑-๒ ดอกต่อช่อ การสะสมอาหารของหัวลูกผสมยังน้อยอยู่ จึงส่งผลให้ขนาดต้นเล็กกว่าพันธุ์พ่อแม่และจำนวนดอกต่อช่อมีน้อย ลักษณะดอกและสีลูกผสมที่ได้ มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามคู่ผสมที่ผสม การแทงช่อดอกจะเริ่มแทงช่อออกทางปลายยอด เมื่อมีใบแก่ ๕-๖ ใบ ลักษณะของช่อดอกเป็นกระจุก แล้วจึงค่อยๆ ยืดขยายเมื่อดอกมีขนาดโตขึ้น ลึนมังกรจะเริ่มสร้างหัวใหม่ในระยะการแทงช่อดอก หัวใหม่มีลักษณะตุ่มสีขาวขนาดเล็กอยู่ติดกับด้านข้างของหัวเดิม

ปี ๒๕๕๕ คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้ลึนมังกรเพิ่ม จากนั้นทำการผสมพ่อแม่พันธุ์ที่คัดได้ๆคู่ผสมทั้งหมดจำนวน ๗๓ คู่ผสม และได้รับต้นอ่อนลูกผสมที่ได้จากการเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อของฝัก ปี ๒๕๕๕ แล้วจำนวน ๘ เบอร์ อนุบาลต้นอ่อนที่ได้ในตะกร้าเมื่อต้นอ่อนแข็งแรง และเข้าสู่ฤดูกาลออก จึงย้ายลงปลูกในกระถาง ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

และปี ๒๕๕๖ ดูแลรักษาต้นพ่อแม่พันธุ์ที่คัดได้ในปี ๕๔-๕๕ คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการสร้างลูกผสม ทำการผสมกล้วยไม้ลึนมังกรได้ทั้งหมด ๑๕๘ คู่ผสม ดูแลฝักที่ทำการผสมเมื่ออายุฝักได้ ๓๕-๔๕ วัน จึงตัดฝักที่ได้รับการผสมในสภาพสมบูรณ์ ส่งไปเพาะเมล็ดในสภาพปลอดเชื้อ ได้จำนวน ๘๐ คู่ผสม และอยู่ระหว่างการดูแลในห้องปฏิบัติการ

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้ข้อมูลเบื้องต้นของการพัฒนาลูกผสมสายพันธุ์ต่างๆ เพื่อการทดสอบสายพันธุ์เชิงการค้าในอนาคต

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณคณะผู้ร่วมทำงานวิจัยทุกท่าน ที่ได้รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบในงานวิจัยครั้งนี้ รวมถึงเกษตรกรที่จัดหาหัวพันธุ์กล้วยไม้สกุลลึนมังกร เพื่อให้งานทดลองบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เอกสารอ้างอิง

- ครุชิต ธรรมศิริ. (๒๕๔๗). เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไม้. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
นฤมล กฤษณชาติ. (๒๕๔๘). มารูจักกล้วยไม้. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สลิล สิทธิสังข์ธรรม. ๒๕๕๐. กล้วยไม้ป่าเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) . ๔๙๒ หน้า.
สมจิตร อยู่เป็นสุข. ๒๕๔๙. ไมคอร์ไรซา. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่. ๑๐๓ หน้า.

อปฉันทน์ ไทยทอง. ๒๕๔๙. **กล้วยไม้เมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. สำนักพิมพ์บ้านและสวน, กรุงเทพฯ. ๔๖๑ หน้า.

Alec M. Pridgeon. (๑๙๙๒). *The Illustrated Encyclopedia of ORCHIDS*. U.S.A. : timber Press.
 Hu. S.Y. ๑๙๗๗. **The Genera of Orchidaceae in Hong Kong**. Dai Nippon Printing Co. Hong Kong. ๑๙๐ p.

Passmusen, HN. (๑๙๙๔). *The Illustrated Encyclopedia of Orchids*. Australia : Landsdowne Publishing.

Vaddhanaphuti, N. ๑๙๙๗. *Wild Orchids of Thailand*. Silkworm Books, Chiang Mai. ๑๕๘ pp.

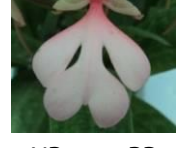
ตารางภาคผนวก

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลินมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๖_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๒	๑๓	๑๘	๒.๐	๒.๕	๓
 NP๐๗_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบทรง สอบ กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๓	๑๔.๕	๑๘	๐.๙	๒.๖	๓.๕
 NP๐๘_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๕.๑	๒๐.๑	๒๐	๑.๓	๒.๔	๓.๐
 NP๐๙_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบชัดเจน	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๖.๒	๑๕.๕	๑๔	๑.๘	๒.๒	๓.๐
 NP๐๑๐_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๘.๕	๑๒.๔	๑๑	๑.๖	๑.๘	๓.๐

 NP๐๑๑_PB	ฟอร์มดอก ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๑.๐	๑๗.๐	๑๕	๑.๘	๒.๒	๓.๔
 NP๐๑๒_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบทรง สอบ กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๒	๑๐.๕	๑๗	๑.๗	๒.๒	๓.๕

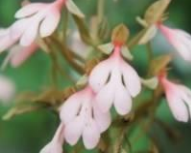

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๑๓_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๓๒.๐	๑๐.๕	๑๔	๐.๙	๒.๒	๓.๒
 NP๐๑๔_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๕.๐	๘.๙	๑๖	๒	๒.๕	๓.๕
 NP๐๑๕_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๗	๑๙.๓	๒๐	๑.๘	๒.๖	๓.๕
 NP๐๑๖_PB	ลักษณะทรงแหลม ปลายกลีบแหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๗.๑	๑๓.๕	๑๘	๑.๗	๒.๐	๓.๐
 NP๐๑๗_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๗.๐	๑๓.๐	๑๖	๒.๐	๒.๒	๒.๗
	ลักษณะทรงสอบ	กลีบมีสี	๒๐.๒	๑๐.๕	๑๐	๒	๒.๒	๒.๗

 NP๐๑๘_PB	ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม						
 NP๐๑๙_PB	ลักษณะแหลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๐	๑๘.๐	๑๒	๒.๑	๒.๑	๓.๒

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาด ทรงพุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๒๐_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๕.๐	๑๐.๔	๑๒	๒.๑	๒.๔	๓.๑
 NP๐๒๓_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๖.๕	๓๖.๕	๑๙	๒	๒.๕	๓.๐
 NP๐๒๔_PB	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๓๔.๕	๑๗.๕	๑๔	๒.๐	๒.๔	๓๔.๕
 NP๐๒๕_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๙.๖	๒๒.๐	๑๔	๒.๐	๒.๖	๒.๐
 NP๐๒๖_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากด้านข้าง ค่อนข้างให้กว่า กลีบลิ้น	มีสีชมพู โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๕.๕	๑๓.๒	๙	๒.๕	๒.๗	๒.๗

NP๐๓๙_PB								
	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๕.๕	๑๖.๐	๑๑	๑.๘	๓	๓.๔
NP๐๔๐_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบแหลม กลีบปากชิดกัน ลงด้านล่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๕.๐	๑๘.๐	๑๑	๒.๒	๒.๗	๓.๐
NP๐๔๔_PB								

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๖.๕	๑๑.๐	๕	๑.๘	๒.๓	๒.๘
NP๐๔๕_PB								
	ลักษณะกลมคล้าย ลูกตุ้ม ปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๗.๐	๑๓.๐	๘	๒.๑	๒.๖	๒.๘
NP๐๔๖_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๒.๐	๑๘.๐	๑๗	๒.๒	๒.๙	๓
NP๐๔๗_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๓๖.๒	๑๔.๕	๑๖	๒.๐	๒.๐	๓.๒
NP๐๕๐_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างเห็น ช่องว่างระหว่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู	๒๒.๐	๑๒.๐	๙	๒	๒.๒	๒.๐

 NP๐๕๒_PB	กลีบชัดเจน	เข้ม						
 NP๐๕๓_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๕	๑๔.๐	๑๐	๒.๐	๒.๒	๒.๕
 NP๐๕๔_PB	ลักษณะกลมคล้าย ลูกตุ้มปลายกลีบ ตัด กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๒.๕	๑๓.๐	๙	๑.๙	๒.๕	๓.๕

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๕๕_PB	ลักษณะรีปลาย กลีบแหลม กลีบห่างไม่ชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๑๘.๕	๑๘.๕	๔	๒.๐	๒.๕	๒.๔
 NP๐๕๖_PB	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๑๓.๐	๑๓.๐	๗	๒.๐	๒.๒	๒.๘
 NP๐๕๗_PB	ลักษณะรีปลาย กลีบแหลม กลีบ ปากชิดเห็น ช่องว่างเล็กน้อย	กลีบสีชมพู อ่อนโคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๘.๐	๒๐.๒	๑๕	๒.๐	๒.๕	๓.๐
 NP๐๖๐_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	สีชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๕.๕	๙.๕	๙	๑.๘	๒.๐	๒.๐
	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน	มีสีชมพู ชมพูอ่อน	๒๔.๕	๑๙.๐	๑๒	๒.๐	๒.๕	๓.๐

	กลีบปากชิด	โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
NP061_PB								
	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบห่างซ้อนทับ กันไม่สนิท	สีชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๑.๕	๑๔.๕	๙	๒.๐	๒.๕	๒.๕
NP062_PB								
	ลักษณะทรงกลม สั้นปลายกลีบโค้ง มน กลีบซ้อนทับ กันสนิท	สีกลีบชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๖.๕	๑๐.๖	๑๒	๒.๒	๒.๕	๓.๐
NP063_PB								

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๔๓.๕	๑๗.๕	๑๕	๒.๐	๒.๒	๓.๕
NP065_PB								
	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๑๘.๐	๑๒.๐	๗	๑.๖	๒.๒	๓.๐
NP066_PB								
	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๒.๐	๑๓.๐	๘	๒.๓	๒.๑	๒.๕
NP067_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบห่าง	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๒.๐	๑๑.๐	๙	๒.๒	๒.๕	๒.๗
NP068_PB								
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน	กลีบมีสี ชมพู โคน	๑๗.๕	๘.๐	๘	๒.๑	๒.๓	๒.๖

 NP๐๖๙_PB	กลีบห่าง	กลีบสีชมพู เข้ม						
 NP๐๗๐_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชนิดมี ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๔.๕	๑๔.๐	๙	๒.๐	๒.๕	๓.๐
 NP๐๗๑_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชนิด	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู	๑๖.๕	๑๐.๐	๓	๒.๐	๒.๓	๒.๕

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกใหญ่ ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๗๒_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด ค่อนข้างแหลม กลีบปากชนิด	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๑๔.๕	๑๐.๐	๕	๒.๐	๒.๒	๒.๕
 NP๐๗๓_PB	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชนิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๔.๕	๑๐.๐	๗	๒.๐	๒.๒	๒.๘
 NP๐๗๔_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากห้า	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๑๖.๕	๑๔.๐	๗	๒.๒	๒.๕	๓.๐
 NP๐๗๕_PB	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชนิดกันเห็นช่อง ว่างระหว่างกลีบ	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๑๘.๖	๑๖.๐	๙	๒.๒	๒.๕	๓.๐

	เล็กน้อย							
 NP๐๗๖_PB	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่าง ระหว่างกลีบ เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพู โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๐.๕	๑๐.๐	๑๐	๒.๐	๒.๓	๓.๐
 NP๐๗๗_PB	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๒.๐	๑๑.๐	๙	๒.๒	๒.๓	๒.๘

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลีนมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๑_PS	ดอกลักษณะทรง สอบปลายกลีบตัด กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	สีกลีบชมพู อ่อน โคน กลีบสีชมพู เข้ม	๒๙.๐	๒๐.๑	๑๑	๑.๕	๒.๑	๒.๕
 NP๐๐๒_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน เห็นช่องว่างเล็ก	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๓.๐	๑๐.๕	๗	๑.๖	๒.๖	๒.๗
 NP๐๐๓_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบแหลม กลีบปากห่างกัน ทำให้เห็นช่อง ว่าง กลีบชัดเจน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๐.๐	๑๐.๕	๕	๑.๕	๒.๐	๒.๕
 NP๐๐๔_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๐.๐	๑๐.๐	๑๐	๑.๖	๒.๒	๒.๕

NP๐๐๔_PS								
 NP๐๐๕_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกันทำให้เห็นช่องว่างเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๒.๕	๑๗.๕	๘	๒.๐	๒.๑	๓.๐
 NP๐๐๖_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบตัดตรง กลีบปากชิดเห็นช่องว่างเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๕.๐	๒๒.๕	๗	๒.๐	๒.๔	๓.๔
 NP๐๐๗_PS	ลักษณะทรงสอบรี ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๕	๑๖.๕	๑๐	๑.๘	๒.๐	๓.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๘_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายตัดมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๐.๐	๑๗.๕	๘	๑.๕	๒.๐	๓.๐
 NP๐๐๙_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๔.๕	๑๒.๐	๑๐	๒.๐	๒.๒	๓.๐
 NP๐๐๑๐_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบห่าง	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพู	๒๒.๕	๑๐.๕	๗	๑.๘	๒.๐	๒.๕
	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน	๓๐.๐	๒๐.๔	๖	๒.๐	๒.๒	๓.๐

 NP๐๐๑๑_PS	กลีบโค้งมน กลีบปากซ้อน ทับกันสนิท	โคนกลีบสีชมพูเข้ม						
 NP๐๐๑๒_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีชมพูอ่อน โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๓๐.๐	๒๑.๓	๑๐	๑.๖	.๕	๓.๕
 NP๐๐๑๓_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดแต่เห็นช่องว่างระหว่างกลีบ	กลีบมีสีชมพูอ่อน โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๒๗.๕	๑๗.๙	๖	๑.๕	๒.๒	๒.๕
 NP๐๐๑๔_PS	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง ช่องว่างระหว่างกลีบกว้าง	กลีบมีสีชมพูเข้ม โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๒๓.๕	๗.๘	๕	๗.๘	๑.๙	๒.๑

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อพันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรงพุ่ม	ความยาวข้อ(ซม.)	จำนวนดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก(ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๑๕_PS	ลักษณะรีได้ขนาด ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีชมพูอ่อน โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๒๕.๐	๒๒.๐	๙	๑.๖	๒.๕	๔.๐
 NP๐๐๑๖_PS	ลักษณะทรงรีได้ขนาด ปลายกลีบตัดมน กลีบปากซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสีชมพูอ่อน โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๓๒.๒	๒๐.๐	๑๓	๑.๗	๒.๕	๓.๐
 NP๐๐๑๗_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดปลายสั้นห่าง	กลีบมีสีชมพูอ่อน โคนกลีบสีชมพูเข้ม	๓๖.๔	๒๐.๐	๑๔	๑.๖	๒.๒	๒.๒

 NP0018_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดแต่ เห็นช่องว่าง เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๑.๕	๑๒.๐	๑๐	๑.๖	๒.๓	๓.๐
 NP0019_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๑.๐	๑๔.๐	๑๔	๑.๕	๒.๔	๓.๐
 NP0020_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๑.๐	๑๔.๐	๗	๑.๕	๒.๕	๓.๐
 NP0021_PS	ลักษณะทรงรีได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกัน	กลีบมีสี ชมพูอ่อน ข้างเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๐	๓๐.๐	๙.๐	๒.๗	๒.๗	๓.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0022_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๖.๐	๒๑.๐	๑๐	๑.๖	๒.๕	๒.๕
 NP0024_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิดแต่ เห็นช่องว่างกลีบ เล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๗.๐	๑๐.๐	๑๐	๑.๕	๒.๐	๓.๐
	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด	กลีบมีสี ชมพูเข้ม	๒๗.๐	๒๒.๐	๘	๑.๕	๒.๒	๒.๕

 NP0026_PS	แหลม กลีบปาก ห่าง	โคนกลีบสี ชมพูเข้ม						
 NP0027_PS	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดเล็กน้อยกลีบ ปากชิด	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๒๘.๐	๒๒.๕	๘	๑.๕	๒.๐	๓.๑
 NP0028_PS	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากซ้อน ทับกัน	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๗.๐	๓๕.๖	๑๕	๑.๗	๒.๔	๓.๐
 NP0029_PS	ลักษณะทรงรี ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิดเห็นช่องว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี ชมพูอ่อน โคนกลีบ สีชมพู	๓๐.๔	๒๙.๑	๑๑	๑.๗	๒.๐	๒.๕
 NP0030_PS	ลักษณะทรงกลม ปลายโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี ชมพูเข้ม โคนกลีบสี ชมพูเข้ม	๓๙.๐	๒๑.๕	๑๔	๑.๕	๒.๕	๓

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีชมพูดอกเล็ก ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

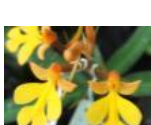
ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0031_Y	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๐	๕.๐	๙	๒.๓	๒.๕	๒.๕
	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด ตรง กลีบปาก	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี	๑๙.๐	๗.๘	๖	๒.๒	๒.๕	๒.๕

NP๐๐๔_Y	ห่าง	เหลืองเข้ม						
 NP๐๐๕_Y	ลักษณะทรงกลม ได้ขนาด ปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๐.๐	๔.๐	๑๐	๒.๐	๒.๐	๒.๕
 NP๐๐๖_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๘.๐	๔.๐	๖	๒.๐	๒.๓	๒.๒
 NP๐๐๗_Y	ลักษณะทรงสอบ ได้ขนาดปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๐	๔.๐	๓	๑.๘	๒.๑	๒.๒
 NP๐๐๘_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างกลีบเล็ก น้อย	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๕.๐	๒.๕	๓	๒.๕	๒.๐	๒.๐
 NP๐๐๑๑_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๔.๕	๒.๖	๓	๒.๕	๒.๒	๒.๐
 NP๐๐๑๒_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๙.๐	๘.๐	๖	๒.๒	๒.๕	๒.๓

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๑๓_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๘.๐	๓.๕	๔	๒.๐	๒.๕	๒.๐
 NP๐๐๑๓_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๙.๙	๔.๓	๔	๒.๐	๒.๕	๒.๐

NP0015_Y								
 NP0016_Y	ฟอร์มดอก ลักษณะทรงรี ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๑.๐	๓.๐	๔	๒.๐	๒.๒	๒.๒
 NP0017_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดโค้ง กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๐	๔.๐	๕	๒.๗	๒.๗	๒.๖
 NP0020_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๖	๓.๐	๓	๒.๐	๒.๓	๒.๐
 NP0021_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดเห็น ช่องว่างระหว่าง กลีบเล็กน้อย	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๘.๐	๔.๕	๖	๑.๘	๒.๕	๒.๕
 NP0022_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดขอบ กลีบบิดเบี้ยวเล็ก น้อย กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๙.๐	๖.๐	๖	๒.๒	๒.๕	๒.๕
 NP0023_Y	ดอกลักษณะทรง แหลมปลายกลีบ โค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๔	๑๒.๐	๘	๒.๐	๒.๐	๒.๒

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0024_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๒๑.๒	๑๑.๘	๑๓	๒.๔	๒.๕	๓.๕
 NP0025_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๗.๐	๘.๕	๖	๒.๕	๒.๕	๒.๙

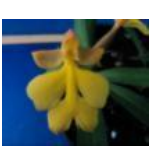
 NP00๒๗_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๖.๐	๘.๐	๗	๒.๐	๒.๓	๒.๒
 NP00๒๘_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบข้างของ กลีบปากมีขนาด ใหญ่คล้ายลูกตุ้ม	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๔.๐	๑๑.๐	๑๑	๒.๐	๒.๑	๓.๐
 NP00๒๙_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ ตัดแหลม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองอ่อน โคนกลีบสี เหลือง	๒๒.๐	๗.๐	๔	๒.๑	๒.๖	๒.๕
 NP00๓๐_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ โค้งมน กลีบข้าง ของกลีบปากจะ ใหญ่กลีบลิ้น กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๓.๕	๕.๖	๕	๒.๒	๒.๐	๒.๗
 NP00๓๑_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดเล็กน้อย กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๗.๐	๖.๐	๕	๒.๐	๒.๔	๓.๐
 NP00๓๒_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล จัดๆ โคน กลีบสีเหลือง	๒๔.๐	๘.๐	๑๐	๒.๐	๒.๕	๒.๑

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP00๓๓_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๒.๔	๕.๕	๒	๒.๐	๒.๕	๒.๑
	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๙.๗	๗.๕	๔	๒.๒	๒.๗	๒.๔

NP๐๐๓๔_Y									
 NP๐๐๓๕_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๙.๗	๖.๔	๓	๒.๑	๓.๐	๒.๑	
 NP๐๐๓๖_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๙.๐	๖.๐	๗	๑.๗	๑.๙	๒.๓	
 NP๐๐๓๙_Y	ลักษณะทรงสอบ กลีบโค้งมนคล้าย ลูกตุ้ม กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๒.๕	๖.๐	๔	๒.๐	๒.๔	๒.๓	
 NP๐๐๔๐_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบข้างของกลีบ ปากจะใหญ่ลิ้น กลีบปากสั้น	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๐	๕.๐	๕	๑.๙	๒.๒	๒.๓	
 NP๐๐๔๒_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๓.๐	๓.๐	๕	๒.๐	๒.๓	๒.๐	
 NP๐๐๔๓_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๒.๐	๑๒.๐	๕	๒.๐	๒.๕	๒.๔	

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๔๕_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	เล็กน้อย กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๘.๐	๒.๐	๓	๒.๐	๒.๕	๒.๓
	ลักษณะทรงกลม กลีบตัด กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๗.๐	๔.๐	๔	๒.๐	๒.๕	๒.๓

NP๐๐๔๗_Y		ลักษณะทรงสามเหลี่ยมปลายกลีบตัดแหลม กลีบปากซ้อนทับกันสนิท	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๑๗.๕	๔.๕	๓	๒.๒	๒.๕	๒.๐
NP๐๐๔๘_Y		ลักษณะทรงสอบปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๑๕.๕	๓.๐	๒	๒.๒	๒.๔	๒.๒
NP๐๐๔๙_Y		ลักษณะทรงสอบปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๑๔.๐	๓.๐	๒	๒.๐	๒.๕	๒.๒
NP๐๐๕๐_Y		ลักษณะกลมปลายกลีบตัด กลีบข้างของกลีบปากจะใหญ่ลื่น กลีบปากเล็ก	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๑๔.๐	๓.๐	๓	๑.๘	๒.๑	๒.๒
NP๐๐๕๑_Y		ลักษณะทรงเรียวแหลมปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลือง	๒๐.๐	๔.๐	๓	๑.๘	๒.	๒.๐
NP๐๐๕๒_Y		ลักษณะทรงสามเหลี่ยมปลายกลีบตัดมน กลีบห่าง	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๑๘.๐	๓.๕	๖	๑.๗	๒.๒	๒.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

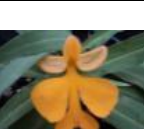

ลักษณะแม่ - พ่อพันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรงพุ่ม	ความยาวช่อ(ซม.)	จำนวนดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก(ซม.)
						กว้าง	ยาว	
	ลักษณะทรงสอบปลายกลีบตัดแหลม กลีบปากห่าง	กลีบมีสีเหลืองนวล โคนกลีบสีเหลืองเข้ม	๓๐.๕	๒.๔	๒	๒.๑	๒.๒	๓.๐
	ลักษณะทรงสามเหลี่ยมปลายกลีบโค้งมน กลีบ	กลีบมีสีเหลืองสด โคนกลีบสี	๑๖.๐	๒.๕	๒	๑.๘	๒.๑	๒.๐

 NP๐๐๕๘_Y	ปากห่าง	เหลือง						
 NP๐๐๕๙_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๔.๕	๒.๕	๒	๒.๐	๒.๒	๒.๕
 NP๐๐๖๐_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๘.๕	๓.๐	๓	๒.๒	๒.๓	๒.๓
 NP๐๐๖๑_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบห่างกลีบปาก ชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๔.๕	๓.๕	๔	๑.๘	๒.๒	๒.๐
 NP๐๐๖๓_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิด	กลีบสีเหลือง สด โคนกลีบ สีเหลืองเข้ม	๑๓.๐	๒.๐	๒	๒.๒	๒.๓	๒.๕
 NP๐๐๖๔_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๔.๐	๔.๐	๒	๒	๒.๓	๒.๐
 NP๐๐๖๕_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๔.๐	๓.๕	๓	๒.๒	๒.๓	๒.๕

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๖๖_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลือง โคน กลีบสีเหลือง	๑๔.๐	๓.๐	๔	๑.๘	๒.๓	๒.๓
	ลักษณะทรงสอบ	กลีบมีสี	๑๕.๖	๓.๒	๓	๒.๓	๒.๕	๒.๕

 NP๐๐๖๗_Y	ปลายกลีบตัดมน กลีบห่าง	เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม							
 NP๐๐๖๘_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดแหลม กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๐.๕	๗.๐	๕	๒.๐	๒.๓	๓.๐	
 NP๐๐๖๙_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๑.๐	๘.๐	๖	๒.๖	๒.๕	๒.๕	
 NP๐๐๗๐_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด เล็กน้อย กลีบ ปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๙.๕	๔.๐	๓	๒.๒	๒.๔	๒.๗	
 NP๐๐๗๑_Y	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน กลีบ ปากซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๕.๕	๔.๐	๓	๑.๙	๒.๐	๒.๗	
 NP๐๐๗๒_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบข้างของกลีบ ปากขนาดใหญ่	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๘.๕	๓.๐	๑	๒.๓	๒.๕	๒.๐	
 NP๐๐๗๓_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๙.๐	๓.๐	๒	๒.๑	๒.๓	๒.๐	

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๗๕_Y	ลักษณะทรงสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๗.๕	๓.๐	๒	๑.๘	๒.๒	๒.๐

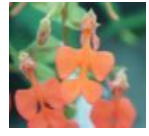

 NP๐๐๗๖_Y	ดอกลักษณะทรง สอบปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๕.๕	๕.๐	๓	๒.๒	๒.๓	๒.๐
 NP๐๐๗๗_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๗.๕	๔.๐	๒	๒.๑	๒.๒	๓.๐
 NP๐๐๗๙_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบห่าง	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๒๑.๐	๖.๐	๕	๒.๐	๒.๗	๒.๐
 NP๐๐๘๑_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสี เหลืองนวล โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๓.๐	๕.๐	๒	๑.๘	๒.๐	๒.๐
 NP๐๐๘๒_Y	ลักษณะกลมได้ ขนาดปลายกลีบ โค้งมน กลีบชิด กัน	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๓๗.๕	๔.๕	๕	๑.๘	๒.๐	๒.๐
 NP๐๐๘๓_Y	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๖.๐	๔.๕	๔	๒.๐	๒.๒	๒.๐
 NP๐๐๘๔_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลือง	๑๓.๒	๓.๐	๒	๑.๗	๒.๐	๒.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีเหลือง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๘๕_Y	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสี เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม	๑๑.๕	๕.๐	๔	๑.๖	๒.๒	๒.๐
	ลักษณะกลม	กลีบมีสี	๑๔.๕	๖.๐	๕	๒.๐	๒.๒	๒.๐

 NP๐๐๘๖_Y	ปลายกลีบตัดมน เล็กน้อย กลีบปาก ชิด	เหลืองสด โคนกลีบสี เหลืองเข้ม						
---	--	-------------------------------------	--	--	--	--	--	--

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๑_O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๔.๐	๑๖.๐	๑๐	๒.๖	๓.๕	๔.๐
 NP๐๒_O	ลักษณะทรงสี่ เหลี่ยมปลายกลีบ กลมคล้ายลูกตุ้ม กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๕.๕	๑๓.๐	๗	๒.๗	๓.๐	๓.๕
 NP๐๓_O	ลักษณะทรงสอบสี่ เหลี่ยมปลายกลีบ ตัดแหลม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๙.๐	๑๒.๐	๑๒	๒.๕	๓	๔.๐
 NP๐๔_O	ลักษณะทรงสอบ สี่เหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๘.๐	๑๐.๐	๖	๒.๖	๓.๕	๓.๕
 NP๐๕_O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสีส้ม เข้มแกรม แดง โคน กลีบสีส้มอม	๒๘.๐	๑๖.๐	๗	๓.๐	๓.๒	๔.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๖_O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีส้ม เข้ม โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๘.๐	๑๐.๐	๓	๒.๕	๓.๕	๔.๐

 NP๐๗_ O	ลักษณะทรงสอบสี่เหลี่ยมปลายกลีบกลมคล้ายลูกตุ้ม กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้มเข้ม โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๒๕.๐	๑๓.๐	๔	๓.๔	๓.๔	๔.๐
 NP๐๙_ O	ลักษณะทรงสอบปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้มเข้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๒๗.๕	๑๔.๐	๙	๒.๕	๓.๐	๓.๐
 NP๐๑๑_ O	ลักษณะทรงสามเหลี่ยมปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๒๙.๐	๑๓.๐	๘	๒.๗	๓.๐	๓.๒
 NP๐๑๒_ O	ลักษณะทรงสอบปลายกลีบตัดโค้ง กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้มเข้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๑๙.๐	๙.๐	๔	๒.๘	๓.๐	๓.๕
 NP๐๑๓_ O	ลักษณะทรงสอบสี่เหลี่ยมปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้มเข้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๓๑.๐	๑๕.๐	๕	๒.๕	๓.๕	๓.๕
 NP๐๑๔_ O	ลักษณะทรงสอบปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้มเข้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๒๖.๐	๑๔.๐	๖	๓.๐	๓.๐	๓.๕
 NP๐๑๕_ O	ลักษณะทรงสอบสี่เหลี่ยมปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้มเข้มแกรมแดง โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๒๔.๐	๑๑.๐	๕	๒.๕	๓.๐	๓.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อพันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรงพุ่ม	ความยาวข้อ(ซม.)	จำนวนดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก(ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๑๖_ O	ลักษณะทรงสอบสี่เหลี่ยมปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม โคนกลีบสีส้มอมเหลือง	๓๐.๐	๑๙.๐	๘	๓.๐	๓.๑	๔.๐

 NP๐๑๗_ O	ลักษณะทรง สี่เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้ม โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๓๒.๐	๑๓.๐	๔	๒.๕	๓.๐	๓.๕
 NP๐๑๘_ O	ลักษณะทรงสอบ สี่เหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม เข้ม โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๓๒.๕	๑๘.๐	๑๓	๓.๐	๓.๕	๔.๐
 NP๐๒๐_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม อ่อน โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๔.๐	๒๓.๐	๑๑	๑.๗	๑.๗	๓.๐
 NP๐๒๑_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม อ่อน โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๖.๐	๒๒.๐	๖	๒.๐	๒.๒	๒.๕
 NP๐๒๒_ O	ลักษณะทรง สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสีส้ม อ่อน โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๖.๐	๑๙.๐	๑๔	๑.๗	๒.๐	๒.๕
 NP๐๒๓_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม อ่อน โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๕.๐	๒๕.๐	๙	๑.๙	๒.๐	๓.๐
 NP๐๒๔_ O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๗.๕	๑๐.๐	๑๐	๒.๐	๒.๑	๒.๕

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๒๕_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๙.๕	๙.๕	๕	๒.๑	๒.๔	๒.๕
	ลักษณะทรงสอบ	กลีบมีสีส้ม	๑๙.๐	๘.๐	๗	๒.๑	๒.๒	๒.๓

 NP๐๒๖_ O	ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง							
 NP๐๒๗_ O	ลักษณะทรงสอบ สามเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๐.๐	๗.๐	๖	๑.๙	๒.๔	๒.๓	
 NP๐๒๘_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๒๐.๐	๘.๐	๖	๒.๕	๒.๒	๒.๐	
 NP๐๓๑_ O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม จัด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๘.๕	๘.๕	๖	๒.๐	๒.๔	๒.๕	
 NP๐๓๒_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๖.๕	๖.๕	๕	๒.๒	๒.๔	๒.๕	
 NP๐๓๓_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม จัด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๔.๕	๘.๐	๓	๒.๕	๒.๖	๒.๕	
 NP๐๓๔_ O	ลักษณะทรงสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม จัด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๔.๐	๘.๐	๓	๒.๕	๒.๖	๒.๕	

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีส้ม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๓๕_ O	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๖.๕	๙.๐	๖	๒.๒	๒.๓	๒.๕

 NP๐๓๖_O	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๘.๐	๘.๖	๓	๒.๒	๒.๖	๒.๕
 NP๐๓๗_O	ลักษณะกลม ปลายกลีบตัด กลีบปากชิด	กลีบมีสีส้ม สด โคน กลีบสีส้มอม เหลือง	๑๙.๐	๑๒.๐	๙	๒.๐	๒.๙	๒.๕

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๑_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้ง มน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี แดง โคน กลีบสีแดง	๒๒.๕	๑๔.๓	๔	๒.๒	๒.๕	๓.๐
 NP๐๐๒_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากห่าง	กลีบมีสี แดงแกรม ส้ม โคน กลีบสี เหลือง	๒๔.๕	๑๘.๕	๖	๒.๒	๒.๓	๒.๘
 NP๐๐๓_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด ขอบกลีบปาก หยักเล็กน้อย	กลีบมีสี แดงแกรม ส้ม โคน กลีบมีสี เหลือง	๑๗.๐	๑๑.๐	๙	๒.๕	๒.๕	๓.๐
 NP๐๐๔_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้ง มน กลีบ ปากห่าง	กลีบมีสี แดงแกรม ส้มโคนกลีบ สีแดง	๑๙.๐	๑๕.๐	๗	๒.๔	๒.๒	๓.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ - พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ช่อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP๐๐๕_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๑๙.๒	๑๖.๐	๕	๒.๓	๒.๘	๓.๕

 NP00๖_R	ลักษณะกลม ปลายโค้งมน กลีบปากห่างกัน	กลีบมีสีแดง อ่อน โคน กลีบสีแดง แกรมเหลือง	๒๗.๐	๖.๐	๔	๒.๕	๒.๕	๓.๐
 NP00๘_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ชิดกัน	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๒๔.๐	๑๖.๐	๑๕	๒.๔	๓.๐	๓.๕
 NP0๑๐_R	ลักษณะสอบ สีเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๑๗.๐	๑๕.๐	๙	๒.๖	๒.๘	๔.๐
 NP0๑๑_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัดมน กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง แกรมส้มเข้ม โคนกลีบสี แดง	๑๙.๐	๑๕.๐	๖	๓.๐	๓.๔	๓.๐
 NP0๑๒_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากห่าง	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	๑๕.๐	๗.๐	๕	๒.๙	๓.๒	๓.๐
 NP0๑๓_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน กลีบปากซ้อนทับ กันสนิท	กลีบมีสีแดง เข้ม โคน กลีบสีแดง	๒๒.๕	๑๗.๐	๗	๒.๕	๒.๙	๓.๐
 NP0๑๔_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ชิด	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	๒๑.๕	๑๒.๐	๗	๓.๒	๓.๓	๓.๐

ตารางแสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกล้วยไม้สกุลลิ้นมังกรสีแดง ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

ลักษณะแม่ – พ่อ พันธุ์ลิ้นมังกร	ฟอร์มดอก	สีกลีบดอก	ขนาดทรง พุ่ม	ความยาว ข้อ(ซม.)	จำนวน ดอก	ขนาดดอก(ซม.)		ขนาดฝัก (ซม.)
						กว้าง	ยาว	
 NP0๑๕_R	ลักษณะสอบ สีเหลี่ยมปลาย กลีบโค้งมน กลีบ ปากซ้อนทับกัน สนิท	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๑๙.๕	๑๓.๕	๗	๓.๒	๓.๓	๓.๐

 NPo16_R	ลักษณะรูปทรง สี่เหลี่ยมปลาย กลีบตัด กลีบปาก ชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๒๑.๕	๑๓.๐	๑๑	๒.๖	๓.๒	๓.๐
 NPo17_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี แดง	๒๖.๕	๑๔.๐	๗	๒.๕	๒.๗	๓.๗
 NPo18_R	ลักษณะกลม ปลายกลีบโค้งมน คล้ายลูกตุ้ม กลีบ ปากชิด	กลีบมีสีแดง โคนกลีบสี แดง	๒๖.๕	๑๒.๐	๙	๒.๗	๓.๔	๓.๕
 NPo19_R	ลักษณะคล้ายรูป สามเหลี่ยมปลาย กลีบตัดมน	กลีบมีสีแดง จีด โคน กลีบสี	๑๗.๐	๑๓.๕	๘	๑๓.๕	๒.๔	๒.๕
 NPo20_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด แหลม กลีบปาก ห่าง	กลีบมีสีแดง แกรมส้ม โคนกลีบสี เหลือง	๑๗.๐	๘.๐	๘	๒.๔	๒.๕	๒.๐
 NPo21_R	ลักษณะสอบ ปลายกลีบตัด กลีบปากชิดกัน	กลีบมีสีแดง จีด โคน กลีบสีแดง	๒๑.๕	๙.๐	๖	๒.๒	๒.๕	๒.๕
 NPo22_R	ลักษณะสอบ คล้ายรูปสาม เหลี่ยมปลายกลีบ ตัด กลีบปากซ้อน ทับกันสนิท	กลีบมีสีแดง อ่อน โคน กลีบสีแดง	๒๑.๕	๑๗.๐	๑๐	๒.๒	๒.๖	๓.๐

ตารางแสดงคู่ผสมที่ได้จากการผสมพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร

คู่ผสม NIT ที่	รหัสคู่ผสม แม่ x พ่อ			สีที่ทำการผสม			จำนวน ลูกผสม/ กระถาง	หมายเหตุ
	แม่	x	พ่อ	แม่	x	พ่อ		
๑๕	NPo๐๘_PB	x	NPo๑๐_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	๕	
๑๖	NPo๑๐_PB	x	NPo๐๘_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
๑๘	NPo๑๐_PB	x	NPo๑๑_PB	ชมพูดอกใหญ่	x	ชมพูดอกใหญ่	๘	

๒๑	Np๐๑๑_PB	x	Np๐๑๒_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
๒๓	Np๐๑๔_PB	x	Np๐๑๑_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	-	ยังไม่ได้รับ
๒๖	Np๐๑๔_PB	x	Np๐๒๑_O	ชมพุดอกใหญ่	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
๒๗	Np๐๑๒_Y	x	Np๐๓๑_PB	สีเหลือง	x	ชมพุดอกใหญ่	๑๔	
๓๒	Np๐๒๒_Y	x	Np๐๑๓_PB	สีเหลือง	x	ชมพุดอกใหญ่	๒๔	
๔๐	Np๐๐๗_PB	x	Np๐๐๕_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๓	
๔๑	Np๐๓๑_PB	x	Np๐๒๓_O	ชมพุดอกใหญ่	x	สีส้ม	๗	
๔๓	Np๐๓๑_PB	x	Np๐๐๙_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๑	
๔๔	Np๐๐๕_PB	x	Np๐๑๒_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่
๔๖	Np๐๐๕_PB	x	Np๐๐๖_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่
๔๗	Np๐๑๓_PB	x	Np๐๐๕_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๒	
๔๙	Np๐๑๓_PB	x	Np๐๐๙_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๖๕	
๕๐	Np๐๑๓_PB	x	Np๐๒๒_O	ชมพุดอกใหญ่	x	สีส้ม	๑๙	
๕๕	Np๐๑๑_PB	x	Np๐๑๔_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๑๖	
๕๖	Np๐๒๑_Y	x	Np๐๒๐_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	๔๑	
๖๐	Np๐๑๕_PB	x	Np๐๑๙_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๑๐๘	
๖๕	Np๐๐๗_PB	x	Np๐๐๖_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๙	
๖๗	Np๐๐๗_PB	x	Np๐๓_Y	ชมพุดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๓๕	
๖๙	Np๐๑๔_PB	x	Np๐๒๐_O	ชมพุดอกใหญ่	x	สีส้ม	๙	
๗๐	Np๐๐๓_Y	x	Np๐๐๗_PB	สีเหลือง	x	ชมพุดอกใหญ่	๑๒	
๗๕	Np๐๐๒_PS	x	Np๐๓_Y	ชมพุดอกเล็ก	x	สีเหลือง	๑๒	
๘๒	Np๐๑๕_PB	x	Np๐๑๒_Y	ชมพุดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๙	
๘๓	Np๐๑๕_PB	x	Np๐๑๔_PB	ชมพุดอกใหญ่	x	ชมพุดอกใหญ่	๙	

ตารางแสดงคู่ผสมที่ได้จากการผสมพ่อแม่พันธุ์กล้วยไม้สกุลลิ้นมังกร

คู่ผสม NIT ที่	รหัสคู่ผสม แม่ x พ่อ			สีที่ทำการผสม			จำนวน ลูกผสม/ กระดาษ	หมายเหตุ
	แม่	x	พ่อ	แม่	x	พ่อ		
๙๓	Np๐๕๐_PB	x	Np๐๔_Y	ชมพุดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๗	
๙๔	Np๐๕๐_PB	x	Np๐๓_Y	ชมพุดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๓	
๙๕	Np๐๕๐_PB	x	Np๐๒๑_Y	ชมพุดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๓	

๙๖	Np๐๕๐_PB	x	Np๐๒๒_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๓๖	
๙๗	Np๐๐๔_Y	x	Np๐๐๖_R	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	๑๗	
๙๙	Np๐๐๒_PS	x	Np๐๒๑_Y	ชมพูดอกเล็ก	x	สีเหลือง	๓	
๑๐๑	Np๐๒๑_Y	x	Np๐๕๐_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	๑๘	
๑๑๓	Np๐๐๗_PS	x	Np๐๒๐_Y	ชมพูดอกเล็ก	x	สีเหลือง	๓๓	
๑๑๙	Np๐๑๙_PB	x	Np๐๗_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
๑๒๓	Np๐๒_Y	x	Np๐๐๒_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
๑๒๔	Np๐๑๙_PB	x	Np๐๖_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๕๓	
๑๒๕	Np๐๑๙_PB	x	Np๐๐๓_R	ชมพูดอกใหญ่	x	สีแดง	-	ยังไม่ได้รับ
๑๒๗	Np๐๕๑_PB	x	Np๐๔_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๕๒	
๑๒๙	Np๐๑๘_PB	x	Np๐๖_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	๒	
๑๓๒	Np๐๐๒_R	x	Np๐๕๑_PB	สีแดง	x	ชมพูดอกใหญ่	๒๒	
๑๓๓	Np๐๐๔_R	x	Np๐๑๑_PB	สีแดง	x	ชมพูดอกใหญ่	-	ยังอนุบาลอยู่
๑๓๖	Np๐๐๔_R	x	Np๐๖_Y	สีแดง	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
๑๔๕	Np๐๐๑_O	x	Np๐๖_Y	สีส้ม	x	สีเหลือง	๑	
๑๔๖	Np๐๐๔_O	x	Np๐๑๘_Y	สีส้ม	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ
๑๖๔	Np๐๑๘_Y	x	Np๐๐๖_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังอนุบาลอยู่
๑๖๘	Np๐๑๗_Y	x	Np๐๐๒_O	สีเหลือง	x	สีส้ม	-	ยังไม่ได้รับ
๑๖๙	Np๐๑๗_Y	x	Np๐๑๑_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	๑๑	
๑๗๐	Np๐๑๔_Y	x	Np๐๑๘_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	๔	
๑๗๑	Np๐๑๔_Y	x	Np๐๑๙_PB	สีเหลือง	x	ชมพูดอกใหญ่	๓	
๑๘๒	Np๐๑๑_PB	x	Np๐๑๓_Y	ชมพูดอกใหญ่	x	สีเหลือง	-	ยังไม่ได้รับ